

2021-10-04

511-2223-2018

Avdelningen för Samhällsbyggnad och Miljöskydd
Carina Burelius
planarkitekt
010-2240122

Sändlista

Beslut om utvidgat strandskydd för Karlshamns kommuns kust och skärgård, Blekinge län

Beslut

Med stöd av 7 kap. 14 § andra stycket miljöbalken (1998:808), MB, beslutar Länsstyrelsen att utvidga strandskyddet för 16 områden i Karlshamns kommuns kust- och skärgård, Blekinge län, avgränsade enligt till beslutet hörande områdesbeskrivningar med tillhörande kartor, se bilaga 1.

Enligt 7 kap. 14 § tredje stycket MB ska beslutet gälla omedelbart även om det överklagas.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljödepartementet, inom tre veckor från den dag kungörelse om beslutet varit införd i ortstidning.

Upplysningar

Kartorna i bilaga med svart skrafferad yta redovisar de områden inom vilka strandskyddet utvidgas. För samtliga områden där strandskyddet utvidgas finns i bilaga 1 särskilda områdesbeskrivningar.

Strandskyddet kan utvidgas till högst 300 meter från strandlinjen, mätt vid normalt medelvattenstånd. Kartornas blå linje visar generellt strandskydd, 100 meter från strandlinjen, för sjöar, vattendrag och kust.

På fastlandet varierar utvidgningen av strandskydd från 100 till 300 meter. I havet utvidgas strandskyddet i samband med förekomst av grunda bottnar (< tre meters djup) och inom naturreservat.

Det generella strandskyddet inom 100 meter från strandlinjen gäller överallt på land och i vatten där det inte har blivit upphävt genom särskilt beslut. Tidigare beslutade strandskyddsdispenser eller upphävande av strandskyddet inom detaljplan, byggnadsplan, områdesbestämmelser eller på enskilda fastigheter framgår inte av bilaga 1.

Pågående markanvändning kan fortgå utan hinder av det utvidgade strandskyddet.

Förbuden gäller inte byggnader, anläggningar, anordningar eller åtgärder som inte avser att tillgodose bostadsändamål, om de behövs för jordbruket, fisket eller skogsbruket och de för sin funktion måste finnas eller vidtas inom strandskyddsområdet, 7 kap. 16 § MB.

2021-10-04

511-2223-2018

Enligt länsstyrelsens beslut den 18 januari 2011 (10 FS 2011:2) ska förbuden i 7 kap. 15 § MB inte heller gälla kompletteringsåtgärder inom 15 meter från huvudbyggnad men inte närmare strandlinjen än 25 meter, och inom en tomtplats som har angetts i ett dispensbeslut, 7 kap. 17 § MB.

Av 31 kap. 4 § punkterna 1 - 7 miljöbalken framgår i vilka fall fastighetsägare har rätt till ersättning på grund av beslut som innebär att mark tas i anspråk eller att pågående markanvändning inom berörd del av en fastighet avsevärt försvåras. Beslut om utvidgning av strandskyddet ingår inte i uppräkningsdelen vilket innebär att ägare och innehavare av särskild rätt till marken inte har rätt till ersättning med anledning av ett beslut om utvidgat strandskydd.

Förslaget har varit ute på remiss mellan 24 mars 2021 och 30 juni 2021.

Bakgrund

Sedan strandskyddets tillkomst har syftet varit att förhindra att strändernas land- och vattenområden exploateras eller att andra åtgärder eller ingrepp sker som leder till att stränderna blir otillgängliga eller att allmänheten på andra sätt hålls borta. Åtgärderna får heller inte kunna uppfattas som om det finns hinder för att vara på eller passera stranden. Vissa strandskyddsområden är mycket viktiga miljöer på grund av att de har betydelsefulla ekologiska funktioner och även ger särskilt goda livsbetingelser för en del djur- och växtarter, som är beroende av strandmiljön. Förhållandet gäller även vissa vattenområden.

Enligt 7 kap. 13 § MB syftar strandskyddet idag till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Förändringar i strandskyddslagstiftningen infördes i enlighet med proposition 2008/09:119 ”Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden”. Enligt den förändrade lydelsen av 7 kap. 14 § MB får länsstyrelsen i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Utvidgat strandskydd gäller efter den 31 december 2014 endast om utvidgningen har beslutats med stöd av 7 kap. 14 § MB i dess nya lydelse. Det innebär att tidigare utvidgade strandskydd automatiskt har förfallit och att det numera endast gäller ett generellt strandskydd om 100 meter, om inte länsstyrelsen fattar beslut om utvidgat strandskydd.

Regeringen har ansett att en översyn av det utvidgade strandskyddet är motiverat då skälen för utvidgningarna behöver klargöras. Det bör framgå att det finns ett tydligt och långsiktigt behov av utvidgat strandskydd och besluten ska motiveras utifrån strandskyddets båda syften. Länsstyrelserna har därför fått i uppgift att se över det utvidgade strandskyddet i landet (se prop. 2008/09:119).

Utvidgat strandskydd i Blekinge län

2021-10-04

511-2223-2018

Sedan strandlagen från 1952 infördes, och även med stöd av naturvårdslagen (NVL) (1964:822), har länsstyrelserna kunnat förordna om områden om maximalt 300 meter från strandlinjen där bebyggelse inte fått uppföras utan tillstånd. Länsstyrelsen i Blekinge län har fattat sådana beslut för områden i länet med stöd av dessa äldre lagstiftningar.

År 1994 infördes övergångsbestämmelser som innebar att tidigare förordnanden om undantag från strandskydd skulle omprövas senast den 30 juni 1999. I annat fall upphörde förordnanden att gälla dvs det generella strandskyddet återinträdde.

Länsstyrelsen i Blekinge gjorde inte någon omprövning av tidigare förordnanden om undantag från strandskydd. Detta betyder att tidigare undantag från strandskyddet har upphört att gälla och att generellt strandskydd råder för alla stränder vid havet, insjöar och vattendrag, om inte annat beslutats efter den 30 juni 1999.

Eftersom utvidgat strandskydd sedan den 31 december 2014 endast gäller om utvidgningen har beslutats med stöd av 7 kap. 14 § MB i dess nya lydelse har samtliga äldre förordnanden om utvidgat strandskydd upphört att gälla. Beslut om utvidgat strandskydd har fattats för Sölvesborgs kommun och vunnit laga kraft. Beslut har även fattats för Ronneby kommun.

Tidigare handläggning i frågan

Länsstyrelsen beslutade 4 november 2014 (dnr 511-2131-2013) om utvidgat strandskydd för Karlshamns kommuns kust- och skärgård. Beslutet överklagades till regeringen som den 26 november 2015 (M2014/02850/Me) beslutade att undanröja detta och återförvisa ärendet till länsstyrelsen för ny behandling. Skälet för regeringens beslut var att länsstyrelsens delgivning av förslaget till beslut inte uppfyllt formkraven för en korrekt kungörelsedelgivning.

Länsstyrelsen beslutade den 4 maj 2016 (511-4303-15) på nytt om utvidgat strandskydd. Även detta beslut överklagades till regeringen som den 12 april 2018 (M2016/01512/Me) på nytt beslutade att upphäva länsstyrelsens beslut och återförvisa ärendet för ny behandling. Även denna gång var skälet för återförvisning brister i delgivningen.

Regeringen har alltså vid två tillfällen upphävt länsstyrelsens beslut på grund av formella skäl utan att pröva frågan i sak.

Länsstyrelsen skickade den 15 maj 2018 ut ett nytt beslutsförslag (dnr 511-2223-2018).

Länsstyrelsen valde att ändra avgränsningen på förslaget som kungjordes den 15 maj 2018 på så sätt att endast utvidgningen skulle beröra kust- och skärgård med vattenområde, inte sjöar och vattendrag. Ett nytt förslag kungjordes därför den 24 mars 2021 (dnr 511-2223-2018). Efter inkomna synpunkter har förslaget setts över och ett beslut har nu tagits fram.

Sammanfattning av inkomna yttranden

Karlshamns kommun

2021-10-04

511-2223-2018

Anför att vissa av de synpunkter Karlshamns kommun framfört under processens gång har tillgodosetts i det förslag som Länsstyrelsen nu lagt fram och det ser kommunen mycket positivt på. Kommunen anser dock fortfarande att det saknas beskrivning av varför det generella strandskyddet inte räcker till samt varför befintliga skydd och regleringar inte är ett tillräckligt skydd för bevarandet av de aktuella värdena.

Ett utvidgat strandskyddet innebär i princip, med dagens särskilda skäl vid prövning av upphävande och dispens, ett nybyggnadsförbud inom utpekade områden. Detta riskerar att negativt påverka såväl bebyggelseutveckling som landsbygdsutveckling, friluftsliv och turism i Karlshamns kommun.

Kommunen emotser, före beslut i ärendet, ett mer differentierat och väl motiverat förslag med konsekvensbeskrivning. Konsekvenserna bör redovisas för respektive föreslaget område och behöver beskriva påverkan för såväl verksamhetsutövare och kommun som övriga berörda och omfatta olika typer av konsekvenser, inklusive de ekonomiska. Påverkan på både allmänna och enskilda intressen behöver framgå.

Karlshamns landsbygds- och skärgårdsråd.

Anför att ett genomförande av utvidgat strandskydd till 300 m berör många fastighetsägare och deras verksamheter, men det är samtidigt en mycket större fråga för landsbygdens utveckling, boende och verksamhet i hela länet. Turismen har stora möjligheter och många menar att den är Blekinges mest expansiva näringsgren. Jord-, skogsbruk och fiske har vissa undantag från strandskyddet, men det finns många sådana företag som är kombinationsföretag med t.ex. turism och då blir det genast bekymmer, eftersom regelverket är komplext.

Ett utökat strandskydd innebär också ökade krav på ansökningar av dispenser, det blir en ökad administration och kostnad för den enskilde. Det blir också stora ekonomiska förluster för markägare om värdefull mark blir strandskyddad vilket innebär att markägare drabbas av administrativ börda, stor begränsning i sin äganderätt och av en värdeminskning utan kompensation. KLSR anser därför att man behåller dagens 100 meters strandskydd och att dispenser ges med hänsyn till de olika lokala förutsättningarna.

Försvarsmakten

Försvarsmakten motsätter sig att skjutfält av riksintresse för totalförsvarets militära del, militära övningsområden samt fastigheter som ägs av fortifikationsverket omfattas av förslaget till utökat strandskydd. Ett utökat strandskydd inom Fortifikationsverkets fastigheter kan begränsa möjligheterna att långsiktigt nyttja dessa områden för dess tänkta ändamål. Vidare framför Försvarsmakten att det av områdesbeskrivningarna bör framgå beskrivning av den militära verksamhet som bedrivs. Försvarsmakten vill även att länsstyrelsen för in ett undantag att föreskrifterna inte ska omfatta totalförsvarets militära del när det gäller underhålls- och reparationsarbete för militär infrastruktur.

E:ON

Inom områdena 1, 2-4, 8 samt 9-17 har E.ON Elnät lokalnätledning. Lokalnätet består bland annat av låg- och högspänningsledningar både i mark och i luft, samt transformatorstationer.

2021-10-04

511-2223-2018

Inom områdena 2-3, 5-6 samt 15 har E.ON Elnät regionnätledningarna. E.ON noterar i beslutsförslaget att pågående markanvändning kan fortgå utan hinder pga. det utvidgade strandskyddet. E.ON Elnät förutsätter därmed att nödvändigt underhåll och förnyelse av anläggningarna kan genomföras även efter att översynen av det utvidgade strandskyddet har beslutats.

Skogsstyrelsen

Ställer sig positiv till presenterat underlag där objekt med höga naturvärden, 24 nyckelbiotoper, 2 biotopskydd samt en naturvårdsavtalsyta finns inom de områden inom vilka strandskyddet föreslås utvidgas.

Region Blekinge

Region Blekinge anser att det är positivt att man gör en översyn av strandskyddet i länets kommuner. Strandskyddet är en viktig del i Miljöbalken och i arbetet med att förvalta och utveckla strandområden med höga natur-, kultur- och friluftsvärden. Processen att se över en eventuell utvidgning är betydelsefull för strandskyddets syfte att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens tillgång samt bevara livsmiljöer för växt- och djurliv.

Region Blekinge ställer sig emellertid kritiska till att utöka strandskyddet från 100 till 300 meter. Vidare anför man att det kan bidra till en risk för intressekonflikter mellan det utvidgade strandskyddet och eventuella exploateringsintressen. Om bevarandeaspekter, med hänsyn till natur- och kulturvärden, får företräde i samtliga konkurrenssituationer finns det också en risk att utvidgningen av strandskyddet kan komma att begränsa tätorts- och samhällsutvecklingen i kust- och skärgårdsområden. Det är också viktigt att tidigt bjuda in till dialoger när avvägningar behöver göras. Det regionala utvecklingsansvaret, det vill säga det uppdrag som regionerna innehåller, får inte utebli.

Lantbrukarnas Riksförbund, LRF

LRF anser att länsstyrelsens förslag att utvidga strandskyddet, från 100 meter till 300 meter, i så stora områden och med det underlag som länsstyrelsen redovisar är helt orimligt. Vidare anför man att samtliga föreslagna strandskyddsområden bör utredas på nytt och att varje områdesbeskrivning bör kompletteras med en redovisning av högre detaljrikedom av var och på vilken fastighet de dokumenterade natur- och rekreationsvärden för respektive område är belägna, samtliga i området förekommande enskilda intressen som är relevanta för prövningen, hur intresseavvägningen mellan allmänna och enskilda intressen har gjorts, samt hur proportionalitetsprincipen har beaktats. LRF hänvisar även till de yttranden som lämnades 2018 samt de yttranden som inkom under 2018 från enskilda fastighetsägare.

Blekinge tekniska högskola-BTH, Trafikverket och Sjöfatsverket

Har inget att erinra

Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen ställer sig positiv till förslaget men anser att vissa försiktigheter bör råda när det gäller utvecklingsmöjligheter för friluftslivet som befinner sig längre bort från tätort, framförallt på Magleholmar-Stensnäs-Elleholm naturreservat.

2021-10-04

511-2223-2018

Karlshamns Landsbygds- och skärgårdsråd

KLSR anser att man behåller 100 meters strandskydd och att dispenser ges med hänsyn till de olika lokala förutsättningarna.

Elisabeth Edholm-Fernström, fastighetsägare till Stensnäs Herrgård som består av Magleholmar 1:1 och Mörrum 86:5.

Anger att det redan idag på fastigheterna är en lång kuststräcka som tillsammans med vattendragen Gallån och Dunabäcken, som rinner genom fastigheten från norr till söder, gör att det generella strandskyddet om 100 meter redan idag upptar en väldigt stor andel av fastigheten.

Länsstyrelsen i Blekinge har i sitt förslag lagt strandskydd på anlagda våtmarker.

Detta förslag är orimligt. De flesta utav dessa marker är fortfarande jordbruksmark.

Som ägare och brukare av fastigheten är hon orolig för hur Länsstyrelsen i Blekinge i framtiden tolkar strandskyddets mening. Belastande regler i strandskyddet kan tillkomma, (som t ex. ett förbud mot utfodring utav vilt).

Anders Wadmark, fastighetsägare till Guö 1:6. 1:15 och 1:19

I första hand yrkas att strandskyddet inom fastigheterna återgår till det 100- meterskydd som generellt gäller kring vatten, dock ska hänsyn tas till hemfridszon kring befintlig bebyggelse även inom 100- metersområdet. Det utökade strandskyddet innebär ett intrång i äganderätten som är betydande både vad gäller nyttjande av fastigheterna samt negativa påverkan på dess ekonomiska värde, och i den sammanvägning av intressen som ska ske vid en eventuell utökning anses att hoten inte kan styrkas eller redovisas på ett sådant sätt som motiverar ett utökat skydd.

I andra hand yrkas att det inte sker en generell utökning av strandskyddet till 300 meter utan endast en anpassad utökning inom relevanta delar inom fastigheterna med motiveringen som ovan att intresseprövning mellan markägarens negativa konsekvens skall ställas emot den nytta en eventuell utvidgning kan ge som inte tillgodosetts med befintligt strandskydd om 100 meter eller andra områdesskydd på fastigheten.

Vidare anføres att ett utökat strandskydd ger en ny administrativ inskränkning i befintlig lantbruksdrift. Arbetsgång och rekommendationer enligt Naturvårdsverkets handbok har inte följts bland annat när det gäller processen, En prövning i enlighet med proportionalitetsprincipen (7 kap 25 § MB) skall göras i varje enskilt fall. Motiveringen är allt för generell och sväpande avseende de förhållanden som råder på deras fastigheter och planer för fastigheterna anses begränsas i en framtid på ett synnerligen kraftfullt sätt. Man anser även att kungörelsedelgivningen strider mot delgivningslagen, se prop. 2009/10:237 och att länsstyrelsen borde inväntat regeringens nya inriktning på strandskyddet (SOU 2020:78).

Gunnar och Lena Wernstedt, fastighetsägare till Guö 1:3

Anför att det blir en påverkan för den enskilde av det utökade strandskyddet och anser att det är ett grundkrav att dialog erbjuds med den enskilde fastighetsägaren och att hänsyn tas till förutsättningarna för den specifika fastigheten. Vidare anges att det utökade strandskyddet är ett intrång i äganderätten och att göra det på grovt schablonmässiga grunder utan dialog eller hänsyn till den fastighetsägarens planer, lokal topografi, lokal förekomst av naturvärden, dragning av tomtmark och andra reella förutsättningar är orimligt och rättsosäkert. Ett förslag till ändrad avgränsning berörande fastigheten har även lämnats.

2021-10-04

511-2223-2018

Mårten och Linda Eskilsson, fastighetsägare till Nytäppet och Skarviken

Motsätter sig ett utökat strandskydd på deras fastighet då syftet med strandskyddet kan få motsatt effekt till det man vill skydda. Man anser bland annat att länsstyrelsen misstolkat regeringens och naturvårdsverkets intention, att förslaget är baserat på gamla uppgifter och måste omarbetas från grunden och rena felaktigheter samt att länsstyrelsen inte tillämpar proportionalitetsprincipen. Man oroas även för att ett utökat strandskydd kan innebära att verksamheten i framtiden omöjliggörs på grund av strandskyddets syften om att värna om allmänhetens tillgänglighet.

Björn Hansson, fastighetsägare till Guö 2:18

Önskar att allemansrätten utsläcks på fastigheten då ett antal händelser inträffat med de som nyttjar allemansrätten inom fastigheten. Händelser som inträffat är bland annat okopplade hundar som jagar betesdjuren och att man går i odlingarna m.m.

Elleholms Hofgård samt V Elleholm

Motsätter sig Länsstyrelsens förslag till utökat strandskydd för nämnda fastigheter. Elleholms Hofgård utarrenderar, till Karlshamns kommun, strandmark för badplats, håller värdefull skog för Natura 2000 samt biotoper för natur- och djurliv. Det finns inga ambitioner att exploatera marken för kommersiellt ändamål. På området finns några äldre torp och sommarstugor som nyttjas som sommarstugor och framgent vill ägarna förbehålla sig rätt att eventuellt uppföra stugor för eget personligt ändamål. Således vill de inte att utökade restriktioner förhindrar den avsedda användningen av egendomen.

Daniel Melin, Torbjörn Melin och William Melin, fastighetsägare till Bokö 1:6

Anför bland annat att ett utökat strandskydd innebär en stor påverkan och inskränkning på markägarens rätt att nyttja och bestämma över sin egen mark. Detta innebära en egendomskränkning. I Länsstyrelsens förslag till beslut om utvidgat strandskydd framgår ingen proportionalitetsbedömning i det enskilda fallet, vilket krävs enligt praxis från Europadomstolen. Det framgår ej heller någon kompensationsåtgärd för den rådighetsinskränkning som förslaget till beslut för utökat strandskydd innebär för markägarna.

I förslaget går även att läsa, att Länsstyrelsen har gjort en avvägning mellan det allmänna intresset och det enskilda intresset och finner att det allmänna intresset ska väga tyngre än det enskilda intresset i frågan. Det framgår dock inte hur denna avvägning har gått tillväga. Man har ej heller tagit kontakt med de drabbade markägarna vid avvägningen, vilket innebär en ensidighet i bedömningen. Vidare anför att det utökade strandskyddet ska undanröjas.

Länsstyrelsens arbete med översynen

Länsstyrelsen har analyserat berörda strandområden och övervägt behovet av utvidgade strandskyddsområden. Arbetet med detta har huvudsakligen baserats på översiktlig digital bearbetning av kartor och underlagsmaterial med hjälp av GIS (geografiskt informationssystem), fältstudier, arbetsmöten inom länsstyrelsen och samråd både med kommun och enskilda fastighetsägare.

Information om arbetet med översynen av det utvidgade strandskyddet har delgetts allmänheten via länsstyrelsen Blekinges hemsida och genom kungörelse i ortstidningar och i Post- och Inrikes tidning. Länsstyrelsen har i arbetet med det nu aktuella förslaget haft samråd med Karlshamns kommun den 15 april 2020 och den 18 januari 2021. Länsstyrelsen har sett över enskilda förhandsbesked och bygglov, varit på platsbesök med enskilda fastighetsägare vid önskemål och gjort fältbesök.

2021-10-04

511-2223-2018

Skälen för länsstyrelsens beslut

Utgångspunkter

Syftet med strandskyddet, som idag regleras i 7 kap. 13 och 14 §§ MB, är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet. Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen, men kan utvidgas till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Bestämmelserna innebär att ett beslut om utvidgat strandskyddsområde behöver grundas på omständigheter såsom hänsyn till de berörda områdenas värden samt till nuvarande och förväntade behov av tillgängliga strandskyddsområden. Avsikten är alltså att skyddet av stränderna ska ses i ett långsiktigt perspektiv. I förarbetena till aktuella lagbestämmelser har bl.a. betonats att områden som för tillfället verkar vara av begränsat intresse för allmänhetens friluftsliv kan bli betydelsefulla i framtiden.

Regeringen och Naturvårdsverket har genom propositionen 2008/09:119 respektive Handbok 2010:4 angett att beslut om utvidgat strandskydd kan komma att avse:

- områden som omfattas av annat områdesskydd, till exempel naturreservat,
- Natura 2000 som ibland inte innebär samma skydd för strandområden som bestämmelserna om strandskydd,
- riksintresseområden enligt 3 kap. 6 § MB andra stycket och 4 kap. 2–8 §§ MB som är relevanta för strandskyddet,
- kust- och skärgårdsområden som inte redan har förlorat i betydelse på grund av exploatering,
- grunda havsbottnar av betydelse för flora och fauna,
- välbesökta friluftsområden eller områden som har tydlig potential att bli det och som riskerar att gå förlorade utan ett nybyggnadsförbud,
- tätortsnära strövområden,
- ekologiskt känsliga områden som inte omfattas av annat områdesskydd.

Länsstyrelsen har använt ovan nämnda punkter som grund för analysen av de aktuella strandområdena i syfte att bedöma värdena för strandskyddets syften inom dessa.

Områdesskydd som Naturreservat, Natura 2000-områden och Landskapsbildskydd är tydliga indikationer på områden med stor betydelse för strandskyddets syften. Länsstyrelsen anser att sådana områden har så höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet att ett utvidgat strandskydd krävs för att säkerställa syftena med strandskyddet.

Länsstyrelsen har också lagt stor vikt vid de riksintresseområden för naturvård och friluftsliv, och för kulturmiljövård, som utpekats med stöd av 3 kap. 6 § MB. Sådana områden ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön, och behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter ska särskilt beaktas.

Länsstyrelsen har vidare lagt stor vikt vid de områden som är av riksintresse enligt 4 kap. 1 och 4 §§ MB då dessa områden är direkt utpekade av Riksdagen med hänsyn till sina nationellt sett höga natur- och kulturvärden. Blekinge läns kust- och skärgårdsområde och öar omfattas till stor del av detta riksintresse och de har också särskilda förutsättningar för turism och friluftsliv.

2021-10-04

511-2223-2018

Områdena har en central betydelse för en långsiktigt god hushållning med naturresurserna, nationellt sett. Konkurrensen om de fysiska resurserna är, eller kan förväntas bli, särskilt betydande. Genom att stora delar av Blekinges kust- och skärgårdsområden är utpekade på detta sätt i MB har en vägning mellan olika intressen redan gjorts, och natur- och kulturvärdena ska huvudsakligen ges företräde i konkurrenssituationer. Bedömningen av en exploateringsåtgärds påverkan ska inte bara göras för den närmaste omgivningen, utan ett helhetsperspektiv ska tas på vad som är en lämplig utveckling i hela det geografiska område som bestämmelsen omfattar.

Beslutet har, i möjligaste mån, utformats så att befintlig bebyggelse belägen mellan 100–300 meter från strandlinjen undantagits från strandskydd, enligt de avgränsningar som visas i kartorna tillhörande beslutet. Länsstyrelsen har i förslaget även tagit i beaktande och granskat beviljade förhandsbesked/bygglov som beviljats från Karlshamns kommun i den utsträckning som de inte ansetts påverka de intressen som ligger till grund för länsstyrelsens förslag till beslut om utvidgat strandskydd.

Värdebeskrivningar i bilaga

Beskrivningarna av de områden som ges ett utvidgat strandskydd har delats upp i kategorierna funktion, kvalitet och utvecklingsmöjligheter för friluftsliv respektive naturvärden samt kulturmiljövärden. Vid bedömningen av vilka utvecklingsmöjligheter ett område har och vilka behov av tillgängliga områden som kan förväntas för framtiden har även omgivande landskap i stort tagits i beaktande utifrån ett landskapsperspektiv.

I bedömningskriterierna för friluftslivet antas bl.a. kulturlandskapet med t.ex. betesmarker och åkrar ha stora värden (landskapshistoriska, kulturhistoriska, estetiska värden mm). Områden som erbjuder möjlighet att nå strandområden och som till största del är oexploaterade har typiskt sett ett mycket högt värde vad gäller friluftslivet. I bedömningskriterierna understryks även betydelsen av ett långsiktigt förhållningssätt. Marker som inte hävdas på ett för natur- och friluftsvärden optimalt sätt i dag, kan i ett framtida perspektiv utveckla höga värden.

Blekinges lövskogskust och skärgård saknar motsvarighet i landet. Det är det enda skärgårdsområdet i Östersjön där ädellövskogen sätter sin prägel på landskapet. Ingen annanstans i landet växer ek- och bokskog så långt ut i skärgården. Det gynnsamma klimatet med milda vintrar och varma somrar och höstar gör att många sydliga och värmekrävande arter av bl.a. insekter, lavar och svampar trivs. Urberget går ofta i dagen och förmedlar tillsammans med havet ett drag av kärvhet.

Det särpräglade blekingska kustlandskapet har sedan lång tid präglats av mänsklig närvaro. Bönder och betande boskap har under århundraden utvecklat ett småskaligt landskap med omväxlande åkrar, öppna och trädbärande hagmarker, blomsterängar och lövdungar. Karlshamn-kommuns kust- och skärgårdsområde har mycket stora natur- och friluftsvärden och utgör ett landskap där den historiska dimensionen ständigt är närvarande.

Lövskogar

Blekinges kustskogar är det skogslandskap i länet som hyser den största biologiska mångfalden. De blekingska kustskogarna är av stor betydelse för bevarande av flera naturtyper med tillhörande arter bl.a. gamla ekbestånd, bokskogar, avenbokskogar, blandädellövsskogar, ekkratskogor med inslag av tall, lövsumpskogor och strandskogor. En del skogar har ett rikt inslag av bärande buskar som en, hassel, nypon och hagtorn.

2021-10-04

511-2223-2018

Naturbetesmarker

Betade strandängar och andra öppna strandnära betesmarker utgör viktiga livsmiljöer för många växtarter samt häckande och rastande fåglar. Hagmarkerna är betydelsefulla för bevarande av blommor och gräs som gynnas av bete. I trädbärande hagmarker kan träd med stora kronor utvecklas och få bli gamla och grova. Knutna till dessa äldre träd är många idag sällsynta arter av t ex lavar, vedlevande svampar och insekter.

Våtmarker

Många hotade arter är knutna till våtmarker av olika slag, och för Blekinge gäller detta inte minst våtmarkstyper som strandskogar, vassbälten och hävdade våtmarker, t.ex. betade strandängar. Vidsträckta vassbälten är viktiga för många fågelarter. Sävsparv, brun kärrhök och rörsångare häckar i vassen och många andra arter utnyttjar vassen som rastplats under flyttningen.

Skärgården

Skärgården består av mindre och större öar samt holmar och skär med omkringliggande fjärdar och vikar. Skärgårdslandskapet är präglad av mångårig kulturpåverkan och rymmer lummig innerskärgård såväl som karg utskärgård. Skärgården utnyttjas intensivt sommartid både av turism och friluftslivet och har stor betydelse för bland annat bad, paddling, fritidsfiske och yrkesfiske.

Grunda havsbottnar av betydelse för fauna och flora

I samband med de inventeringar av den marina miljön som genomförts under senare år framgår det att vattenområdet hyser viktiga livsmiljöer för många marina arter av växter och djur. Det förekommer såväl grunda mjukbottnar med ängar av kärlväxter och alger, som steniga bottenområden och berghällar där det t.ex. växer blåstång och sågtång. Grunda mjukbottnar med vegetation anses allmänt som mycket viktiga habitat för en mängd olika organismer och utnyttjas bl.a. också som uppväxtområde för olika fiskarter. Långgrunda vikar med begränsad vattenomsättning är också miljöer som lätt påverkas negativt av olika former av belastningar och övergödningseffekter ses ofta tydligast i dessa områden. Av den anledningen är det mycket viktigt att yttre påverkan på liknande miljöer begränsas så långt möjligt.

Välbesökta friluftsområden

Utmed Karlshamns kommuns kust- och skärgård finns större sammanhängande naturområden som drar till sig många besökare årligen. Flera av dessa områden är skyddade som naturreservat. Även mindre naturområden i anslutning till stränderna är för framtiden viktiga att bevara för människors friluftsliv och rekreation. Allt fler människor väljer att bosätta sig eller tillbringa fritiden nära havet eller i skärgården. Tillgången till kustnära skog och kulturmark, stränder, vatten och öar är viktigt för alla.

Bemötande av inkomna yttranden

Länsstyrelsen har, till stor del, tagit hänsyn till Karlshamns kommuns översiktsplan 2030. I samband med länsstyrelsens uppdrag om utvidgat strandskydd har det inte ingått att göra en översyn om upphävande av strandskydd för mindre sjöar eller vattendrag. Vidare har länsstyrelsen varit medveten om att det pågår en utredning av strandskyddslagstiftningen "Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd" (SOU 2020:78). Länsstyrelsen har i denna del bedömt att pågående utredning inte har någon inverkan på redovisad utvidgning av strandskydd utmed Karlshamns kust- och skärgård.

2021-10-04

511-2223-2018

Beskrivningarna av de områden som ges ett utvidgat strandskydd har delats upp i kategorierna funktion, kvalitet och utvecklingsmöjligheter för friluftsliv respektive naturvärden samt kulturmiljövärden. Vid bedömningen av vilka utvecklingsmöjligheter ett område har och vilka behov av tillgängliga områden som kan förväntas för framtiden har även omgivande landskap i stort tagits i beaktande utifrån ett landskapsperspektiv. Länsstyrelsen har, där det ansetts vara möjligt utan att påverka strandskyddets syften, beaktat förhandsbesked/bygglov, enskilda synpunkter och gränsdragningar för vägar och fastigheter. En bedömning, utifrån de värden som finns på plats, har gjorts i varje enskilt fall. Ett beslut om utvidgat strandskydd kan avse områden som omfattas av annat områdesskydd, till exempel naturreservat.

Länsstyrelsens beslut grundas på såväl en allmän redogörelse för bedömningen av behovet av en utvidgning av strandskyddet som områdesspecifika beskrivningar. Dessa redogörelser visar att det finns höga natur- och friluftsvärden i de aktuella områdena och således ett starkt allmänt intresse av att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområdena och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Vid avvägningen mellan det allmänna intresset och det enskilda intresset ska vidare beaktas att strandskyddet inte avser att inskränka pågående markanvändning utan att bevara strandområden som fortfarande är orörda. Av betydelse är också att strandskyddets syften är långsiktiga och att områden som för tillfället verkar vara av begränsat intresse kan bli betydelsefulla i framtiden.

En nekad dispens ger ingen omedelbar rätt till ersättning för markägaren. Om pågående markanvändning avsevärt försvåras ska markägaren, i enlighet med 2 kap 15 § regeeringsformen, tillförsäkras ersättning. Byggnader, anläggningar, anordningar och åtgärder som behövs för de areella näringarna är undantagna från förbuden i strandskyddet. Avsikten med det undantaget är att strandskyddet inte ska inkräkta på egendomsskyddet genom att förhindra pågående markanvändning.

Många av de värden som beskrivs och tagits hänsyn till, genom utvidgningen av strandskyddet, handlar om att bevara större sammanhängande områden tillgängliga för allmänheten och växt- och djurlivet nu och i framtiden. Länsstyrelsen har till stor del beslutat om att utvidgade strandskyddsområden inte delas upp i mindre områden för att inte tappa i värde.

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen anser inte att ett utvidgat strandskydd är något hinder för kommunens utveckling. Strandskyddet ska ses i ett långsiktigt perspektiv. Att ett område nu är av mindre intresse för något av strandskyddets syften behöver inte betyda att området kommer att vara ointressant i framtiden. I förslaget har det lagts stor vikt vid betydelsen av ett långsiktigt förhållningssätt till strandskyddet. Strandskyddets betydelse för såväl friluftslivet som den biologiska mångfalden utgör en viktig förutsättning för arbetet med att uppfylla flera av riksdagens antagna miljökvalitetsmål och friluftsmål. Ett utvidgat strandskydd kan även bidra till att säkerställa de riksintressen i länet som har betydelse för strandskyddets syften, särskilt då trycket på framför allt bebyggelse i länet är stort kring stränderna, samtidigt som de värden som riksintressena, områdesskydd eller naturreservat ska skydda många gånger är nära kopplade till de strandnära områdena. Oexploaterade strandområden är en ändlig resurs som är hårt påverkad utmed Blekinges kust- och skärgård.

2021-10-04

511-2223-2018

I vattenområdet är de biologiska värdena generellt som högst i områden som ligger grundare än sex meters djup. Exempel på sådant som kan påverka strandskyddets syften i vattenområde är exploatering av fiskodlingar, vilket kan bidra till att det hindrar allmänheten från att färdas fritt i vattenområdet. Länsstyrelsen har därför bedömt att utvidgningen av strandskyddet även ska gälla för vattenområdet i samband med förekomst av grunda bottnar (<tre meters djup) och inom naturreservat.

Länsstyrelsen har gjort en genomgång av hela kuststräckan och där det varit lämpligt anpassat strandskyddsgränsen efter befintlig bebyggelse, vägar, och andra exploateringar. En bedömning har gjorts i varje enskilt fall.

Vid en samlad bedömning utifrån de utgångspunkter som redovisats ovan, förhållandena i länet samt de aktuella strandområdenas i bilagan redovisade värden bedömer länsstyrelsen att de 16 områden som pekats ut i beslutet för Karlshamns kommuns kust- och skärgård behöver omfattas av utvidgat strandskydd för att säkerställa strandskyddets syften. Detta för att långsiktigt trygga förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till de berörda strandsträckorna och för att bevara kustzonens djur- och växtliv i områdena. Beslutet innefattar endast områden som enligt länsstyrelsen har tillräckliga värden för att omfattas av utvidgat strandskydd.

Utvidgat strandskydd behövs för att långsiktigt säkerställa syftena med strandskyddet i de aktuella områdena. Vid prövning av förslag till utvidgade strandskyddsområden ska hänsyn tas även till enskilda intressen (7 kap. 25 § MB). Beslutet att utvidga strandskyddsområden längs Östersjöns stränder i Ronneby kommuns kust- och skärgårdsområde innebär såvitt hittills kan bedömas inte någon inskränkning i enskildas rätt att använda mark eller vatten som går längre än vad som krävs för att syftet med strandskyddet ska tillgodoses.

Deltagande

Beslut i detta ärende har fattats av vikarierande landshövding Helena Morgonsköld efter föredragning av planarkitekt Carina Burelius.

I beslutet har även deltagit områdesskyddssamordnare Åke Widgren, GIS-samordnare Johan Karlsson, antikvarie Magnus Petersson, avdelningschef samhällsbyggnadsavdelningen Lena Stävmo och länsjurist Tobias Svensson.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Indelning av utvidgade strandskyddsområden, områdesbeskrivningar med tillhörande kartor och befintligt bedömningsmaterial/källförteckning.
2. Hur man överklagar

2021-10-04

511-2223-2018

Kungörelse av beslut

Länets författningssamling
Blekinge läns tidning
Blekingeposten
Sydöstran
Post och Inrikes Tidning

Sändlista:

Karlshamns kommun byggnadsnamnden@karlshamn.se

Boverket, Box 534, 371 23 Karlskrona, registraturen@boverket.se

Naturvårdsverket 106 48 Stockholm, registrator@naturvardsverket.se

Havs- och vattenmyndigheten, Box 11930, 404 39 Göteborg, havochvatten@havochvatten.se

Biosfärområde Blekinge Arkipelag, Soft Center, Fridhemsvägen 8, 372 25 Ronneby,
info@blekingearkipelag.se

Skogsstyrelsen, Distrikt Blekinge, Box 241, 372 21 Ronneby, skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

LRF Sydost, Staglabergsgatan 10, 352 34 Växjö, info@lrf.se

Region Blekinge, 371 81 Karlskrona, regon@regionblekinge.se

Blekinge Tekniska Högskola, 371 79 Karlskrona, registrator@bth.se

Blekinge Museum, Borgmästaregatan 21, 371 35 Karlskrona, info@blekingemuseum.se För-
svarsmakten HKV, 107 85 Stockholm exp-hkv@mil.se

Sjöfartsverket sjofartsverket@sjofartsverket.se

Fortifikationsverket, Varvsgatan 1 371 30 Karlskrona Maria Olsson, Box 558, 371 23 Karls-
krona, fortv@fortifikationsverket.se

Trafikverket trafikverket@trafikverket.se

E.ON Energidistribution AB, Box 2333 SE. 281 23 Hässleholm

Skogsstyrelsen skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

Svenska Kraftverk registrator@svk.se

Lantmäteriet, 801 82 Gävle lantmateriet@lm.se

Miljöförbundet Blekinge Väst, Klostergatan 1, 294 31 Sölvesborg miljokontoret@miljovest.se

Marinbas Syd, Box 527, 371 23 Karlskrona exp-marinb@mil.se

2021-10-04

511-2223-2018

Naturskyddsföreningen i Karlshamn, c/o Stig-Harald Persson, Prostens Kocks väg 3, 374 70
Hushållningssällskapet Östergötland Jonna.Wiklund@hushallningssallskapet.se

Ove Johansson

Vinberga Gård

Gunnar och Lena Wernstedt

Inger och Ingvar Samuelsson

Mårten och Linda Eskilsson

Anders Johnsson

Fredrik Degenhart

Elisabeth Edholm Fernström

Jan-Erik Johansson

Lars Bok

Eddie & Siri Ekberg

Erik & Johanna Jämstorp Berg

Elna Gustavsson

Anders Wadmark

Camilla & Birgitta Golde

Lennart & Jenny Svensson

Mariane Westerberg

Michael Moderkus

2021-10-04

511-2223-2018

Bilaga 2

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen, Miljödepartementet.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka ditt skriftliga överklagande till Länsstyrelsen Blekinge antingen via e-post; blekinge@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Blekinge, 371 86 Karlskrona.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer ditt överklagande så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

2021-10-04

511-2223-2018

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, blekinge@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 00 00. Ange diarienummer 511-2223-18.